

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 315
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 28 januari 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Pocketvergisters - Stand van zaken

Uit de mest van koeien die blijft liggen, komt CH₄ (methaan) vrij. CH₄ is net zoals CO₂ een broeikasgas maar wel zo'n 25 keer sterker dan CO₂. De uitstoot van CH₄ en de impact ervan op het klimaat mag dus zeker niet onderschat worden. Veehouders leveren dus best zo veel mogelijk inspanningen om de uitstoot van CH₄ te beperken. Het gebruik van een pocketvergister, waarbij de mest wordt vergist om er groene energie mee te produceren, is een erg interessante optie om de CH₄ nuttig aan te wenden eerder dan zonder meer te laten ontsnappen naar de omgeving. Op die manier kan een veehouder, op basis van de geproduceerde koeienmest, in zijn eigen energie voorzien.

We begrijpen dat er al heel wat pocketvergisters zijn geplaatst bij veehouders in Vlaanderen, maar vernemen nu ook dat heel wat van die pocketvergisters niet meer zouden draaien.

Sinds januari 2018 kunnen pocketvergisters (kleine wkk- en biogasinstallaties tot 10 kilowatt) investeringssteun aanvragen.

1. Hoeveel pocketvergisters, die certificatensteun ontvangen, zijn er in Vlaanderen in 2019?
2. Wat is de totale hoeveelheid energie (zowel elektriciteit als warmte) die met de hulp van pocketvergisters is geproduceerd in Vlaanderen in 2019?
3. Kan de minister een overzicht bezorgen met het totaal aantal toegekende certificaten (groenestroom- en warmtekrachtcertificaten) en financiële steun per installatie in Vlaanderen en dat voor het jaar 2019?
4. Is er zicht op het aantal pocketvergisters die op dit moment effectief in dienst zijn en gebruikt worden om energie te produceren?
5. Hoeveel pocketvergisters produceerden in 2019 geen elektriciteit of warmte?
6. De grootste oorzaken waarom pocketvergisters stil liggen zijn het administratief niet in orde zijn, het slecht opvolgen van de installatie of technische problemen.

Welke stappen zal de minister nemen om hieraan tegemoet te komen zodat deze installaties snel weer (her)opgestart kunnen worden?

7. Het project Pocketboer II loopt sinds 1 juli 2019. Eind december liep dit project zes maanden.

Hoe evalueert men Pocketboer II op dit moment? Op welke punten zal men bijsturen?

8. Hoe vaak zijn de stakeholders reeds in overleg gegaan? Hoe wordt dit ervaren door de stakeholders?
9. Dit project (Pocketboer II) richt zich op drie zuilen: kennisuitwisseling, technische knelpunten aankaarten/oplossen en administratieve begeleiding.
Op welke manier bouwen zij elk aan hun ontwikkeling?
10. Wat zijn de kosten voor de installatie/plaatsing van een pocketvergister anno 2019 en anno 2020?

ANTWOORD

op vraag nr. 315 van 28 januari 2020

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. In 2019 waren er in totaal 70 pocketvergister eenheden in Vlaanderen die certificatensteun ontvingen.

Installaties met een bruto nominaal vermogen tot en met 10 kWe en met startdatum na 1 januari 2018, komen echter niet meer in aanmerking voor certificatensteun. Voor de plaatsing van warmte-krachtinstallaties met een bruto nominaal vermogen tot en met 10 kWe kan sindsdien wel een premie worden aangevraagd. In 2019 werd deze premie aan twee pocketvergisters toegekend. Begin 2020 hebben nog eens twee pocketvergisters deze premie aangevraagd.

2. De totale elektriciteitsproductie door deze pocketvergisters bedroeg 1.979 MWh in 2019, de totale hoeveelheid geproduceerde warmte bedroeg 6.541 MWh.
3. Gemiddeld werden er in het jaar 2019 per pocketvergister eenheid 41 groenestroomcertificaten (of 3.984 euro) en 94 warmte-krachtscheques (of 2.915 euro) toegekend. Dit komt neer op een totaal gemiddeld steunbedrag van 6.899 euro per pocketvergister eenheid.
4. In 2019 waren er in totaal 51 pocketvergister eenheden die gebruikt werden om energie te produceren.
5. 23 pocketvergister eenheden hebben in 2019 geen elektriciteit of warmte geproduceerd.
6. De Operationele Groep Pocketboer II werd opgericht na een positieve evaluatie van de eerste Operationele Groep Pocketboer I. Partners zijn Biogas-E, Boerenbond, Innolab, Inagro en vijf ervaren pocketboeren. De opvolging en projectwerking kleinschalige vergisting en begeleiding van landbouwers in het kader van het project Pocketboer I en II werden opgenomen in het werkingsprogramma van Biogas-E voor het verkrijgen van een werkingssubsidie.

Acties tijdens Pocketboer II zijn:

- Kennis- & informatie-uitwisseling tussen (toekomstige) uitbaters, partners en andere stakeholders stimuleren (via kerngroepen, kenniscoöperaties, facebookgroep, publicaties in vakpers & nieuwsbrieven, stakeholderoverleg, tips & tricks) opdat de sector optimaal wordt geïnformeerd;
- Aanslepende technische knelpunten uitpluizen en aanpakken of oplossen (via vergistingstesten, marktstudie, doormetingen, kosten-batenanalyse en versterken van de onderhandelingspositie van uitbaters). Technische mankementen die voorkomen zijn, doordat de installatie (soms te) goedkoop gemaakt is, dat de lange levensduur van verschillende onderdelen (motor, verwarmingssysteem, vergistingstank,...) niet gehaald wordt en de minimale verblijftijd van de biomassa in de vergister van 30 dagen niet kan gehaald worden. Ook zijn er gevallen bekend waarbij de installatie niet voldoende is afgestemd op het landbouwbedrijf. Om een optimale uitbating van een pocketvergister te hebben, moet de vergister gedurende het hele jaar rond gevoed worden met verse mest. Bepaalde landbouwbedrijven

zijn hiervoor echter niet fysiek in staat en toch werden er installaties bij deze bedrijven geplaatst.

- Dossiers gelinkt aan steun & regelgeving (problemen bij steunaanvragen certificaten/investeringssteun, uitrol digitale meter o.a. i.p.v. de terugdraaiende teller, ...) begeleiden. Biogas-E volgde binnen het project Pocketboer I 18 dossiers op die problemen bij de steunaanvraag hadden waarvan 13 werden opgelost. Sinds het vervolgproject Pocketboer II van start ging, is er 1 case bijgekomen en waren er nog 5 over van Pocketboer I. Van deze 6 actieve dossiers, konden er intussen al 2 opgelost worden. De overige 4 dossiers hebben nog geen certificatensteun ontvangen. De problemen zijn voornamelijk terug te brengen op slechte communicatie tussen de technologieleverancier en de landbouwer-uitbater (onvoldoende of ongepaste technische gegevens bij het indienen van de aanvraag). Twee dossiers hebben daarnaast ook technische problemen.

7. De overgang van Pocketboer I naar Pocketboer II gebeurde in juli 2019 officieel met een bezoek aan de grootschalige vergister van Agro-Energiek. Sindsdien werden reeds drie kerngroepen georganiseerd en één reeks kenniscoöperaties (op twee locaties). Tijdens de kerngroep wordt er onder partners en enkele landbouw-uitbaters besproken op welke zaken moet worden ingezet. Deze acties worden nadien uitgewerkt en voorgesteld op de kenniscoöperaties, waarop alle gekende uitbaters worden uitgenodigd. Ook daar wordt er telkens gevraagd of er suggesties zijn waarop het project kan inzetten en welke problemen zij opgelost willen zien.

Tijdens de eerste reeks kenniscoöperaties waren over twee locaties tien landbouw-uitbaters aanwezig. Daar kon er reeds op meerdere vragen worden ingegaan: ervaringen met reactorverhogingen, ervaringen met vernieuwingen van de volledige pocketvergister of bepaalde onderdelen ervan en ervaringen met een schuimbreker die de schuimvorming vermindert, update omtrent de steunverlening voor bestaande installaties met een startdatum voor 2013, VLIF-steun en de digitale meter, en technische info omtrent schuimdetectie, zwaveldetectie, biogasopslag, ontwatering, ontzwaveling en opwaarderen van biogas. Waar mogelijk wordt nog een kosten-batenanalyse uitgevoerd van de verschillende voorgestelde technische oplossingen. Er werd ook reeds opgelijst op welke vergistingstesten er zou moeten op ingezet worden. De praktische uitvoering hiervan wordt momenteel georganiseerd. Bovendien wordt een groot deel van de uitbaters tussenin bereikt via de afgesloten Facebookgroep met kortere, gerichte berichten of als antwoord op gestelde vragen.

De eerste evaluatie lijkt dus voorzichtig positief. Enkele technische oplossingen werden reeds aangereikt op de eerste kenniscoöperaties, maar deze worden nog verder uitgewerkt in kosten-batenanalyses.

De bijsturing vanuit Pocketboer II verloopt dus voornamelijk op vlak van het aanrijken van technische ondersteuning, ondersteuning bij bestaande en wijzigende steun- en regelgeving en dit communiceren naar de huidige en potentiële pocketboeren.

8. Het project voorziet minimum twee stakeholder-overlegmomenten in juni 2020 en juni 2021. Het eerste stakeholderoverleg moet dus nog plaatsvinden. In functie van de noden die gedurende het project optreden, wordt eventueel ook ingezet op bilateraal overleg met specifieke stakeholders. Zo heeft er, op vraag van de stakeholders zelf, reeds meermaals bilateraal overleg met technologieleveranciers plaatsgevonden over de omgang met technische mankementen en ontbrekende technische informatie bij de aanvraag van steundossiers.
9. De landbouwers die deelnemen aan de kerngroep vertegenwoordigen de landbouwer-uitbaters. Zij kunnen aangeven wat interessant en relevant is om te onderzoeken binnen het project en wat niet. Aan de hand van hun input en opmerkingen kan de

inhoud van het project worden bijgestuurd, zodat de landbouwer-uitbaters optimaal uit het project kunnen leren.

De landbouwers zelf leren het meeste bij van elkaar. Op de kenniscoöperaties wordt er telkens tijd voorzien om in discussie te gaan en hun eigen installaties voor te stellen en te bespreken. Ook wordt er telkens een bezoek aan de lokale vergister georganiseerd. Dit is telkens voor vragen en discussies en wordt door de landbouwers ervaren als een zeer leerrijk moment. Daarnaast worden ook geregeld vragen gepost op de Facebookgroep, waarbij de landbouwers door te reageren elkaar helpen, maar waarbij ook zij die niet reageren kunnen bijleren.

Ondertussen is er ook veel vraag van nieuwe potentiële uitbaters van een pocketvergister. Voor deze doelgroep wordt in het kader van een zusterproject (Pocket Power) een brochure opgesteld die potentiële uitbaters helpen te evalueren of pocketvergisting iets voor hun bedrijf is en hen helpt de eerste stappen te zetten naar de realisatie van een biogasproject.

De deliverables uit Pocketboer I (FAQ, Tips & Tricks van en voor pocketboeren) zijn ook in Pocketboer II belangrijke bronnen voor de zelfontwikkeling van de landbouwer-uitbaters.

10. Op basis van de ingediende premie-aanvragen blijkt dat de gemiddelde investeringskost voor een pocketvergister rond de 100.000 euro ligt.